

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 272/2014-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. augusta 2014 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka, zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Milana Ľalíka prerokoval prijatú sťažnosť M. G., zastúpeného advokátkou Mgr. Dankou Varhaníkovou, Advokátska kancelária, Súľov 47, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 25 Sd 111/2013, a takto

r o z h o d o l :

Základné právo M. G. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 25 Sd 111/2013 p o r u š e n é n e b o l o .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 272/2014-8 zo 4. júna 2014 prijal na ďalšie konanie sťažnosť M. G. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 25 Sd 111/2013.

V rámci odôvodnenia svojej sťažnosti sťažovateľ uviedol:

„Spor o úrazovú rentu sa koná od roku 2005. Teda už deviaty rok. Odporkyňa je Sociálna poisťovňa, ústredie so sídlom v Bratislave. Prieťahy v konaní spôsobil Krajský súd v Žiline.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že tu bolo porušené základné ľudské právo sťažovateľa, garantované v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, keď už deviaty rok trvá spor o úrazovú rentu a dosiaľ nie je ukončený súdny spor.

Pripomínam, že už je druhá peňažná mena v našej republike od začiatku sporu. Sťažovateľ je už starobný dôchodca. Postup Krajského súdu v Žiline, predstavuje pre sťažovateľa veľkú psychickú záťaž a stres. Sťažovateľ je ukrátený, keď nielen že má ďalšie náklady spojené s pokračovaním sporu, ale má krátenú úrazovú rentu z príčin Krajského súdu v Žiline. Sťažovateľ dosiaľ trpezlivo znášal tieto prieťahy. Teraz tvrdí, že Krajský súd, v Žiline, ako aj odporkyňa čakajú na jeho smrť.

Krajský súd, ako aj odporkyňa neakceptujú rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 2 So/102/2006, zo dňa 28. 11. 2007, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 22. januára 2008.

Rozsudok Najvyššieho súdu je pre všetkých účastníkov záväzný. Na strane 3 citovaného rozsudku posledný odsek, NS uvádza:

Z ustanovenia § 272 ods. 3 zákona č. 461/2003 vyplýva, že v prípade vyplácania náhrady za stratu na zárobku k 31. 12. 2003 a nároku na jej výplatu, aj po tomto dni sa úrazová renta vypláca v sume, v akej patrila do 31. 12. 2003. Výška náhrady k 31. 12. 2003 nebola medzi navrhovateľom a jeho zamestnávateľom sporná.

Odporkyňa bola preto povinná prevziať bez ďalšieho výplatu úrazovej renty vo výške, v akej bola náhrada vyplácaná k 31. 12. 2003.

Prepočítavanie je vlastne rozhodovaním o výške dávky pred 1. januárom 2004. Na takéto rozhodovanie odporkyňa nie je oprávnená.“

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby vydal nálezh, v ktorom vysloví:

„Základné právo sťažovateľa, M. G... podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR bolo porušené. Krajskému súdu v Žiline, v konaní č. 25Sd/111/2013, prikazuje konať vo veci, bez zbytočných prieťahov.

Sťažovateľovi, M. G. priznáva primerané zadostučinenie, v sume 10 000 €, ktoré je povinný Okresný súd vyplatiť mu do dvoch mesiacov po právoplatnosti tohto uznesenia. Sťažovateľ vplyvom prieťahov konania, znáša psychickú traumu. Prieťahmi v konaní nesporne vznikla sťažovateľovi škoda. ...

Krajský súd v Žiline, je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia sťažovateľovi M. G., ktoré spočívajú z prevzatia a prípravy veci, ako aj podania na Ústavný súd...“

Na základe výzvy ústavného súdu sa v predmetnej veci vyjadrila predsedníčka krajského súdu podaním sp. zn. Spr 303/2014 zo 17. júna 2014 odkazujúc na vyjadrenie zákonnej sudkyne. Krajský súd v tomto vyjadrení uviedol:

„V minulosti sa viedlo niekoľko konaní ohľadne nároku navrhovateľa na úrazovú rentu, ktoré konania boli právoplatne skončené.

Ústavná sťažnosť navrhovateľa na prieťahy v konaní sa týka len aktuálne vedeného konania na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 25 Sd/111/2013.

História úkonov v konaní:

- vec napadla na KS v Žiline dňa 10. 4. 2013 a bola zaevidovaná pod sp. zn. 25 Sd/111/2013,

- prípisom zo dňa 19. 4. 2013 bol doručený opravný prostriedok navrhovateľa odporkyni na vyjadrenie,

- podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 20. 5. 2013 bolo doručené vyjadrenie odporcu tunajšiemu súdu Krajským súdom v Prešove, nakoľko odporkyňa omylom zaslala vyjadrenie na Krajský súd v Prešove,

- dňa 21. 5. 2013 doručila právna zástupkyňa navrhovateľa súdu upresnenie odvolania navrhovateľa,
- dňa 22. 5. 2013 žiadala zákonná sudkyňa o pripojenie spisu OS Žilina sp. zn. 4C/251/2009,
- emailovým podaním z 24. mája 2013 bolo oznámené z OS Žilina tunajšiemu súdu, že uvedený spis nemôžu poskytnúť vzhľadom na to, že bol dňa 27. 3. 2013 postúpený na Najvyšší súd SR na rozhodnutie o odvolaní proti rozhodnutiu KS v Žiline sp. zn. 9 Co/130/2012,
- dňa 4. júna 2013 vydal tunajší súd uznesenie, ktorým konanie podľa § 109 ods. 2 písm. c) O. s. p. prerušil do právoplatného ukončenia konania o dovolaní proti rozhodnutiu KS v Žiline č. k. 9Co/130/2012 zo dňa 20. decembra 2012 (uznesenie č. k. 25 Sd /111/2013-24 zo dňa 4. júna 2013),
- dňa 19. 6. 2013 bolo tunajšiemu súdu doručené odvolanie navrhovateľa proti uzneseniu KS v Žiline zo dňa 4. júna 2013,
- dňa 20. 6. 2013 bolo odvolanie navrhovateľa doručené odporkyni na vyjadrenie, predkladacou správou bol dňa 25. 7. 2013 predložený spis tunajšieho súdu Najvyššiemu SR na rozhodnutie o odvolaní navrhovateľa,
- Najvyšší súd SR prijal spis na rozhodnutie o odvolaní dňa 5. 8. 2013,
- dňa 13. 5. 2014 bol tunajšiemu súdu vrátený spis z Najvyššieho súdu SR -rozhodnutie Najvyššieho súdu SR č. k. 10 So/35/2013 zo dňa 30. apríla 2014, ktorým Najvyšší súd SR uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 25 Sd/111/2013-24 zo dňa 4. júna 2013 potvrdil, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR nadobudlo právoplatnosť dňa 19. 5. 2014,
- dňa 13. 5. 2014 bolo telefonicky na Okresnom súde Žilina zistené, že spis sp. zn. 4C/251/2009 sa nachádza na Najvyššom súde SR na základe dovolania odporcu v rade 3/ voči rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/130/2012 zo dňa 20. 12. 2012,
- dňa 14. 5. 2014 bolo rozhodnutie Najvyššieho súdu SR doručené právnej zástupkyni navrhovateľa a odporkyni,
- dňa 27. mája 2014 bol daný prípis zákonnou sudkyňou, aby bol spis uložený na kalendár 3 mesiace - za účelom vyčkania skončenia konania o dovolaní proti rozhodnutiu KS v Žiline č. k. 9Co/130/2012 zo dňa 20. decembra 2012, následne bude spis opätovne žiadaný.

Vzhľadom na vyššie uvedený priebeh aktuálne vedeného konania na tunajšom súde pod sp. zn. 25 Sd/111/2013 považujem sťažnosť navrhovateľa na prietahy v konaní o jeho nároku na úrazovú rentu za absolútne nedôvodnú.

Tunajší súd nemá právne prostriedky na urýchlenie konania vedeného na OS v Žiline, resp. na konanie vedené na Najvyššom súde SR. “

Sťažovateľ na vyjadrenie krajského súdu reagoval prostredníctvom svojej právnej zástupkyne podaním z 9. júna 2014, v ktorom uviedol:

«V podanej sťažnosti zo dňa 06. 05. 2014 je hneď v úvode oznámené, že spor o úrazovú rentu sa koná od roku 2005.

Zákonná sudkyňa Krajského súdu v Žiline, v tejto veci sama konala od roku 2005 3x. Pritom napíše to, na čo nie je oprávnená, že ÚSTAVNÁ sťažnosť podaná sťažovateľom M. G., sa týka len aktuálne vedeného konania na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 25Sd/111/2013... Predošlé konania KS v sťažnosti už neboli spomenuté, lebo sú už právoplatné a vykonateľné.

Preto i keď má Ústavný súd zapožičané materiály z KS v Žiline, uvádzam postupné rozhodnutia Kr. súdu v Žiline, v tejto veci. Názor zákonnej sudkyne je neobjektívny a nespravodlivý.

1/ Rozsudok KS v Žiline č. 22Sp/100/08 -51 zo dňa 16. 06. 2009

2/ Rozsudok č. 25Sd /283/2008-77 zo dňa 09. 07. 2009

3/ Uznesenie z Kr. súdu v Žiline, č. 22 Sp/9/2010-54 z 27. 05. 2010

4/ Rozsudok č. 25Sd/41/2011-74 zo dňa 10. 11. 2011

5/ Rozsudok KS v Žiline č. k. 25Sd/37/2012-22 z 29. 03. 2012

Sťažovateľ sa domnieva, že nebolo potrebné podať určovaciu žalobu, keď už vo veci rozhodol Najvyšší súd v prospech sťažovateľa. Obsahom podania určovacej žaloby boli záležitosti správneho konania. Preto mala odporkyňa podať žalobu na Krajskom súde v Žiline a nie na Okresnom súde. Ale to len vtedy, keď by už vo veci nebol s konečnou platnosťou rozhodol Najvyšší súd. Odporkyňa, Sociálna poisťovňa neuznáva rozhodnutie NS SR, lebo nerozhodol v jej prospech.

Určovaciu žalobu preto mal zamietnuť už Okresný súd v Žiline, pre vady konania, a nesporne Krajský súd v Žiline a s konečnou platnosťou NS SR. Súdny sa však nezaoberali

tou závažnou problematikou, že Okresný súd v Žiline nemôže ignorovať rozsudok NS SR, tak isto Krajský súd v Žiline, lebo sú povinní rozsudok NS v plnej miere rešpektovať. Je pre nich záväzný.

Najvyšší súd podľa sťažovateľa nechcel potvrdiť rozsudok iného civilného senátu NS SR, ani zamietnuť a preto zamietol dovolanie a vo veci vôbec nerozhodol.

Pre rozhodnutie Ústavného súdu SR vo veci sťažnosti pre prieťahy v konaní, to však nie je rozhodujúce.

Bude to predmetom iného súdneho konania.

Odporca, Sociálna poisťovňa neuznala ani jeden rozsudok Kr. súdu a „riešila“ to tak, že radšej vydala nové rozhodnutie o rente sťažovateľa. Krajský súd v Žiline na to ani neprišiel. Od januára 2004 kedy Sociálna poisťovňa prevzala výplaty renty od zamestnávateľov, päť mesiacov nevydala rozhodnutie o rente a sťažovateľ neobdržal rentu päť mesiacov.»

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vo veci sťažnosti sťažovateľa upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci. V dôsledku toho senát predmetnú sťažnosť prerokoval na svojom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov, ich zástupcov a verejnosti len na základe písomne podaných stanovísk účastníkov a obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého má každý právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov...

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého akonáhle sa konanie začalo, postupuje v ňom súd zásadne bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

1. Predmetom posudzovaného konania je návrh na začatie konania podľa § 250i OSP o odvolaní proti neprávoplatnému rozhodnutiu správneho orgánu (odporkyne). Z obsahu súdneho spisu, z vyjadrení sťažovateľa, krajského súdu a z nimi predložených na vec sa

vzťahujúcich listín ústavný súd nezistil žiadne skutočnosti svedčiace o tom, že by celková dĺžka tohto konania bola ovplyvnená právnou alebo skutkovou zložitou tejto veci, keďže meritum veci v tomto konaní dosiaľ prerokované vôbec nebolo.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria – správania sťažovateľa v predmetnom konaní – ústavný súd nezistil žiadne nedostatky, ktorých dôsledkom by mohlo dôjsť k predĺženiu predmetného konania.

3. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v posudzovanom konaní došlo k zbytočným prietahom, bol postup krajského súdu na rozhodovaní v predmetnej veci. Pri skúmaní tohto postupu krajského súdu ústavný súd vychádzal zo sťažnosti sťažovateľa, ako aj zo spisového materiálu v predmetnej veci.

Ústavný súd zistil, že predmetné konanie začalo 10. apríla 2013 a krajský súd uznesením č. k. 25 Sd 111/2013-23 zo 4. júna 2013 rozhodol o jeho prerušení až do právoplatného skončenia konania o dovolaní proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 9 Co 130/2012 z 20. decembra 2012. Z obsahu uznesenia zo 4. júna 2013 vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 4 C 251/2009 z 21. októbra 2011 bola určená výška sumy náhrady za stratu na zárobku sťažovateľa po skončení jeho práceschopnosti a pri uznaní čiastočnej invalidity, ktorá mu patrila do 31. decembra 2003 a krajský súd rozsudkom sp. zn. 9 Co 130/2012 z 20. decembra 2012 tento rozsudok okresného súdu potvrdil.

Predmetom preskúmaného konania pred ústavným súdom je odvolanie sťažovateľa proti rozhodnutiu č. 1145-35/2013-BA z 12. marca 2013, ktorého závery odporkyňa odôvodnila poukázaním na rozsudok okresného súdu z 21. októbra 2012 v spojení s rozsudkom krajského súdu z 20. decembra 2012.

Z uvedeného je zrejmé, že predmetné konanie trvá štrnásť mesiacov a z tohto obdobia sa spis v predmetnej veci viac ako jedenásť mesiacov (od 19. júna 2013 do 13. mája 2014) nachádzal na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší

súd“), ktorý počas tohto obdobia rozhodoval o odvolaní podanom sťažovateľom proti uzneseniu zo 4. júna 2013 a následne doručoval svoje rozhodnutie krajskému súdu. V súčasnosti ďalšiemu postupu v predmetnom konaní bráni zákonná prekážka založená uznesením zo 4. júna 2013 v spojení s uznesením najvyššieho súdu z 30. apríla 2014.

Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že predmetné konanie nie je poznačené zbytočnými priet'ahmi a krajský súd v ňom svojim postupom podľa názoru ústavného súdu smeroval k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa spôsobom zodpovedajúcim okolnostiam daného prípadu. Ústavný súd preto dospel k záveru, že označené právo sťažovateľa postupom krajského súdu v preskúmanom konaní nebolo porušené.

III.

Sťažovateľ v petite sťažnosti okrem vyslovenia porušenia svojho základného práva na konanie bez zbytočných priet'ahov žiadal, aby ústavný súd na základe čl. 127 ods. 2 ústavy prikázal krajskému súdu vo veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 25 Sd 111/2013 urýchlene konať, aby mu ústavný súd priznal finančné zadosťučinenie vo výške 10 000 €, ako aj náhradu trov konania pred ústavným súdom pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia.

V zmysle ustanovenia § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto základné právo alebo slobodu porušil svojou nečinnosťou, vo veci konal podľa osobitných predpisov. V zmysle odseku 4 citovaného ustanovenia zákona môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie ako náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Z uvedeného vyplýva, že výroky, ktorých sa sťažovateľ domáhal, sú viazané na vyhovie vo veci samej. Keďže v uvedenom prípade ústavný súd vyslovil, že označené základné právo, ktorého porušenie

sťažovateľ namieta, porušené nebolo, uvedenými návrhmi sa pri svojom rozhodovaní nezaoberal.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. augusta 2014